

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrt leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

V Ljubljani v sredo 26. avgusta 1863.

Gospodarske stvari.

Postava,

po kateri se v red deva požiganje mahovja na ljubljanskem močvirju.

Po nasvetu deželnega zbora Moje vojvodine kranjske ukazujem, kakor sledi:

Poglavarstveni ukaz od 11. aprila 1835, št. 7123, razglašen zastran požiganja mahovja na ljubljanskem močvirju, kakor vsi poznejši dotični ukazi se s tem prekličajo, in namesti njih veljajo sledeče odločbe:

1. Požiganje mahovja je dopuščeno od 16. avgusta do konca vsacega leta na celih delih (ralih) ali na večih močvirnih planih samo pod vodstvom krajne komisije za osušenje močvirja, in se morajo natanko spolnovati tiste vravnave, ki jih je ta komisija napravila.

2. Krajna komisija za osušenje močvirja mora tako mahovje do konca julija ogledati, poprej pa po županu navadno razglasiti dan in uro, kdaj da bo na ogled prišla.

3. Po ogledu mahovja ima krajna komisija za osušenje močvirja v dogovoru z županstvom odločiti, na katerih delih (ralih) ali planih se mora začeti požiganje mahovja od vseh posestnikov ob enem času, v katerem času se mora opraviti in kako se ima čuvati nad vsakim takim požigom mahovja. — Zastran narejenih uredob mora krajna komisija za osušenje močvirja zapisnik narediti in prepis tega zapisnika županu izročiti v daljo naravnavo.

4. Župan ima dolžnost, te uredbe vsem dotičnim gruntnim posestnikom v natančno spolnovanje precej naznaniti, potem pa v enomér čuvati, da se bodo natančno spolnovale vse od krajne komisije za osušenje močvirja velevane uredbe.

5. Pritožbe ali prošnje za presojo zoper zaukaze krajne komisije za osušenje močvirja se morajo vpoležiti pri politiški deželni gosposki, toda nimajo odložne moči.

6. Vsak požig mahovja, ki se je začel zunaj dobe v §. 1 postavljene ali po §. 3 nekoliko vtesnjene, mora župan precej pogasiti, in ako se je bil gruntni posestnik pri tem požigu zakrivil, mora župan od njega dotične stroške iztirjati.

7. Vsak prestopok tukaj postavljenih uravnav se bo kaznoval kakor na zamudljivem županu, tako tudi na drugih krivcih po ces. ukazu od 20. aprila 1854, števil. 96 državnega zakonika.

Kazni v denarji stekajo ta čas v srenjsko denarnico. Na Dunaji 23. julija 1863.

Franc Jožef s. r.

Nadvojvoda Rajner s. r. Schmerling s. r.

Po najvišem povelji:
Vitez Schuarda s. r.

Odkod čedalje več suše?

Že od leta 1855 imamo večidel suhe leta, take namreč, da ne dežuje dalj časa zaporedoma in zdatno kakor nekdanj. Opominja nas ta suša sedem suhih let ob času Faraona v svetem pismu.

Iz Ogerskega se od leta do leta več tožb sliši, da jim suša razne kraje jako popaluje, posebno jim je pa letos strašno škodo napravila.

Tudi druge kraje rada pritiska huda suša; sušijo se studenci in štirne, o katerih se ne spominjajo stari ljudje, da bi se bili kdaj posušili. Človek in živina trpi pomanjkanja vode, pa tudi rastlinstvo, se vé da. Listje na drevesih raste počasi in je ožje ter manjše; nastavljen sadje pocepa z dreves, preden dozori; kar pa ga dozori, je drobneje; smrečje v plitvi, peščeni zemlji zakožni kukec (Borkenkäfer) po celih oralih pokončuje; zakaj kjer moč naravne rasti pojema, tam se požrešni mrčes rad vgnjezdi in veliko škodo napravi. Pri vsem tem je pa res prav čudno vreme. Skoraj po vsaki hudi uri ali plohi nastopi prav mrzlo vreme, katero je zdravju človeškemu in živinskemu gotovo menj ali več škodljivo, in po katerem nastanejo dostikrat prav hude kužne bolezni. Od tacega stanovitnega vremena o posamnih letnih časih, kakoršno smo nekdanj imeli, ni skor sledu in tiru več; najprijetniše vreme imamo, bi rekel, pozimi, ki po cele tedne trpi; spomladi so večidel neprijetne, deževne in pa mrzle.

Le potrpiamo, bo že drugač! — tolaži nas ta ali uni. Al ravno to je vprašanje: ali bo kadaj drugač in boljše? — Da bi le še slabiše ne bilo, tega se je bati. Sveto pismo nam pripoveduje od dežele Kanaan, od obljubljenega dežele, kjer se je méd in mleko cedilo — kakošna je pa dandanašnji? Prežgana, pusta, nerodovitna zemlja, po kateri se roparska drhal sém ter tje klati; stara zgodovina tudi opominja rodovitne grške dežele in prepeva v pesmih nje rajske kraje, da so celó bogovi nji sreči zavidni bili, ki so včasih z Olimpa hodili, da so se po prijetnih grških livadah sprehajali; dandanašnji je pa pust kamniten kras, po katerem se borne kozé prepletajo in si nepotrebne živéža iščejo.

Vzrok, ki je nekdanj blagoslovljene dežele v puščave preobrnil, in ki tudi nam žuga z beraško palico, je pa ta, da ljudje čedalje bolj sekajo in pokončavajo gojzde po gorah, dolinah in ravninah; to pa storí, da se ti kraji ne morejo navzeti več potrebne podnebne vlage in mokrote, — da senca ne pokrije tal in se vodeni sopari v zemlji ne pridržujejo; zato pa se tudi deževnica naglama s hribov odteka, se globoko v zemljo ne oceja, pa se iz nje naglo izhlapi; elektrika v zraku se ne odvaja, ampak po naglem izhlapiju prihaja še veliko huja in močnejša; po nji pa nastopajo rade nevihte, grom, blisk in toča in drugi nagli vremenski premeni.